ԱՅՈՎԱՅԻ ՓՈՐՁԸ ԲՆԱԿԱՆ ԳԱԶԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ

ՔԱՂՎԱԾ ԴԱՍԵՐԸ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

ՀԾԿԱԱ էներգետիկայի ոլորտի կարագովորող մարմինների համագործակցության ծրագիր
ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով և
Այովա նահանգի հանրային ծառայությունների խորհուրդ

Զեկուցող՝ Բարբ Օսվալդ
Գլխավոր վերլուծաբան
28 մարտի, 2011թ.

ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

- Հաստատվել են 1986թ-ին
- Կիրառելի են մասնավոր օպերատորների նկատմամբ
- Յուրաքանչյուր ընկերություն պարտավոր է առաջարկել հետևյալը.
  - Ռեզերվային փոխադրում ընդհատումներով
  - Ոչ ռեզերվային փոխադրում ընդհատումներով
  - Ռեզերվային փոխադրում առանց ընդհատումների
  - Ոչ ռեզերվային փոխադրում առանց ընդհատումների
- Ծախսի վրա հիմնված սակագներ ու գանձումներ
  - Բաշխման նախնական սակագինը հավասար է ծառայության տրամադրման ամբողջ սակագնին:
- Արդյունաբերական կամ մեծածավալ սպառողների համար նախատեսված ծառայություններ:

ԲՆԱԿԱՆ ԳԱԶԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

	1995թ.		2009թ.	
	Բաժանորդների քանակը	Տոկոսը	Բաժանորդների քանակը	Տոկոսը
Բնակարան	726,072	89%	829,921	89%
Փոքրածավալ արդյունաբերություն	83,489	10%	90,684	10%
Մեծածավալ արդյունաբերություն	1,385	< 1%	1,029	< 1%
Փոխադրում	447	< 1%	1,708	< 1%
Ընդ.	811,393	100%	923,342	100%
	Հազար խ.մ. սպառում	Տոկոս	Հազար խ.մ. սպառում	Տոկոս
Բնակարան	77,874,323	33%	65,692,053	30%
Փոքրածավալ արդյունաբերություն	42,307,850	18%	37,959,802	17%
Մեծածավալ արդյունաբերություն	9,159,287	4%	6,717,175	4%
Փոխադրում	105,628,761	45%	107,730,246	49%
Ընդ.	234,970,221	100%	218,099,276	100%

ԱՌԱՋԻՆ ՓՈՐՁՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

- Մշակվել է 1995թ.
- Նախատեսում է փոքրաձավալ սպառման բաժանորդների հեռաչափության անհրաժեշտության բացակայություն
- Ապահովում է բաժանորդին մեկ հաշվի ներկայկացում, անկախ բաժանորդից
- Նպաստում է բաժանորդների հետաքրքրվածությանը գներով և մատակարարներին փոփոխելու կարողությանը
- Կարևորում է բաժանորդների իրազեկումը

ԲՆԱԿԱՆ ԳԱԶԻ ՓՈՔՐԱԾԱՎԱԼ ՍՊԱՌՄԱՆ ՇՈՒԿԱՆ

- Առաջնահերթ խոչընդոտները
- Բարձր ամսական և վարչական գանձումներ
- Հեռաչափական սարքավորման պահանջ
- Օրական սպառման հաշվիչներ
- Օգտագործման ծավալների սահմանում
  - Օրական և ամսական
- Օրական կարգավորում

ՓՈՔՐԱԾԱՎԱԼ ԳԱԶԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Սակագնային հայտերի այլընտրանքներ

- Կանխանշված մոտեցում
- Վարչական վճարներ, որոնք չեն գերազանցում բաժանորդավճարները
- Հեռաչափության բացակայություն, օրական ծավալի չափում կամ օրական կարգավորում
- Տարբերությունների մարում ամսական կտրվածքով
- Ընկերությանը պատկանող խողովակաշարի փոխադրման և պահեստավորման կարողությունը
- Հաշիվներ

Հայտի ներկայացման գործընթացի պլանավորում

- Ծանուցում
- Համագործակցություն
- 14 պահանջների բավարարում
- Ճկունություն

ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈՐՁՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

- Մշակվել է Այովա նահանգում գործող դպրոցների համար 1997թ-ին
- Ծրագրում ներգրավվել են գազամատակարարման բոլոր 4 օպերատորները
- Դպրոցների մատակարար ընկերությունները համաձուլվել են
- Քաղված դասերը
  - Մեծ փորձ ստացվեց ներգրավված ընկերությունների համար
  - Շուկայավարները փորձ ձեռք բերեցին համատեղելով ջեռուցման նպատակով փոքրածավալ սպառողներին
  - Դպրոցները գումար խնայեցին
- Ծրագիրը ներկարացվել ու փոփոխվել է բազմաթիվ անգամ:

Փոքրածավալ գազամատակարարման շուկա

- Գործում է 1998թ-ից
- Ընդգրկում է ամբողջ նահանգը
- Ներկայացվում է 23 տարբեր խմբերի կողմից
- Անց են կացվել 5 աշխատանքային հանդիպումներ նահանգի մակարդակով

<u>Աշխատանքային հանդիպումների նպատակը</u>

Մշակել փոխհամաձայնությունից բխող առաջարկություններ յուրաքանչյուր ընթացիկ խնդրի վերաբերյալ: Փոխհամաձայնությունը պետք է ձեռք բերվի սպառողների շահերի պաշտպանության, շուկա մուտք գործելու հավասար հնարավորությունների և համակարգի կայունության ապահովման մասով: Իրականացումը պետք է բերի Այովա նահանգի բոլոր բնակիչներին մատակարարի ընտրության հնարավորության տրամադրման:

Փոքրածավալ գազամատակարարման շուկա, շարունակություն

- Ընկերությունների կողմից ծառայության տրամադրման պարտավորություն
- Ընկերությունների կողմից համապատասխան տեխնիկական կարողությունների (խողովակների և պահեստների) ապահովում
- Շուկայի մասնակիցների վկայագրում
- Մատակարարման ծավալների խախտման դեպքում տույժերի կիրարկում
- Մասնաճյուղերի կառավարում
- Մատակարարների փոփոխում
- Համաձուլում և համատեղում
- Հաշիվների կազմակերպում
- Բաժանորդների իրազեկում

Փոքրածավալ գազամատակարարման շուկա, շարունակություն

1. <u>Օրենսդրական մոտեցում</u>

   - Էներգետիկայի ոլորտում օրենսդրական բարեփոխումների ընդօրինակում
   - Մատակարարների կողմից և գազի և էլեկտրաէներգիայի ծառայությունների տրամադրում
   - Էներգետիկայի հետևողական շուկայի ստեղծում և էներգաարդյունավետություն

2. <u>Միջնորդային մոտեցում</u>

   - Ոչ օրենսդրական մոտեցում
   - Աշխատանքային հանդիպումների ընթացքում հատկորոշված յուրաքանչյուր խնդրի լուծում
   - Համապատասխանության ապահովում նահանգի ամբողջ տարածքում

3. Սակագնային հայտի ներկայացման տարբերակ

   - Սկզբնապես հատկորոշված խոչընդոտների վերացում
   - Օրենսդրական բարեփոխումների հետ ապագայում համատեղելու հնարավորություն
   - Ըստ ընկերության անհատական մոտեցումների կիրառություն

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՓՈՔՐԱԾԱՎԱԼ ԳԱԶԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՎՐԱ

- Էներգետիկայի ոլորտի վերակառուցումը նախատեսող օրենսդրությունը չիրականացվեց
- «Էնրոն»-ը փլուզվեց
- Ձմռան ամիսներին սակագների աննախադեպ աճ գրանցվեց ($9 - $12 մեկ միլիոն միավորի/BTU համար)
- Հաշիվների ծրագրի երաշխավորում
- Բյուջետային գանձումներ
- Ընկերությունների մասով գազի գնի հեջավորում

ՄՇՏԱԿԱՆ ՍԱԿԱԳՆԵՐ

- Մշակվել են հիմք ընդունելով դպրոցների մատակարարման ծրագրերի մասով սահմանված սակագնային մոդելները
- Հասանելի են բոլոր ոչ-բնակարանային փոքրածավալ սպառողներին
- Սահմանափակում են մասնակցային ծավալները
- Ապահովում են ամսական հավասարակշռությունը բաժանորդների մասով
- Նախատեսում են օրական կարգավորում՝ հեռաչափության փոխարեն
- Նախատեսում են միացման ցածր վճարներ
- Ապահովում են մատակարարների փոփոխման համար նախատեսված ցածր վճարներ
- Հնարավորություն են ընձեռում միջնահանգային խողովակաշարերի կառուցման համար
- Լուծում են հաշիվների ու գանձումների խնդիրը

ՇՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԿԱՅԱԳՐՈՒՄ

- Օրենսդրական կարգավորում սկսած 1999թ-ից
- Մանրածախ սպառողների համատեղում խմբերում և բնական գազի մատակարարման մրցակցային ծառայությունների ապահովում
- Բնական գազի մատակարար մրցակից ընկերությունները ստանում են համապատասխան թույլտվությունը և բնական գազը վաճառում Այովա նահանգի սպառողներին
  - Այստեղ հաշվի չեն առնվում սակագների մասով կարգավորվող հանրային ընկերությունները
  - Հաշվի չեն առնվում նաև համայնքային ընկերությունները, որոնք գործում են նախանշված տարածքների սահմաններում

ՇՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԿԱՅԱԳՐՈՒՄ, շարունակություն

- Խորհուրդը պարտավոր է վկայագրել բնական գազ մատակարարող բոլոր մրցակցային ընկերություններին և այդ ընկերությունների համատեղված միավորներին, որոնք գործում են Այովա նահանգում
- Վկայագրման գործընթացի մասնակիցները պարտավոր են ցուցաբերել կառավարչական, տեխնիկական ու ֆինանսական կարողություններ
- Խորհուրդը կարող է սահմանել ողջամիտ պայմաններ և սահմանափակումներ
- Խորհուրդը կարող է մշակել վարչական կանոններ
- Վկայագրման գործընթացը տևում է 90 օր, սակայն կարող է երկարացվել ևս 60 օրով
- Գործում է վեճերի լուծման մեխանիզմ

ՇՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԿԱՅԱԳՐՈՒՄ, շարունակություն

- Պարտադիր կանոնները հաստատվել են 2001թ-ին
- Սահմանվել է հայտի ներկայացման վճար՝ $125
- Մշակվել է հայտի օրինակելի ձևը
- Սահմանվել է գազամատակարարման ծառայության մրցակցային լինելը՝
  - Մանրածախ վաճառք Այովա նահանգի բնական գազի շուկայում, բացի այն վաճառքից, որը կազմակերպվում է սակագնի մասով կարգավորվող հանրային կամ համայնքային ընկերությունների կողմից:

ՇՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԿԱՅԱԳՐՈՒՄ, շարունակություն

- Փոքրածավալ ու մեծածավալ սպառողների տարբերակում՝
  - Փոքրածավալ սպառող՝ մինչև 25,000 միավոր ամսական կամ 100,000 տարեկան
  - Մեծածավալ սպառող՝ 25,000 միավորից ավելի ամսական և 100,000-ից ավելի տարեկան
- Ֆինանսական հաշվետվությունների ուսումնասիրություն, որը անհրաժեշտ է փոքրածավալ սպառողներին ծառայություն մատուցելու համար
- Տարեկան հաժվետվությունների ներկայացման պահանջ
- Խախտումները կարող են բերել վկայագրի կասեցման

ՓՈՔՐԱԾԱՎԱԼ ԳԱԶԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԱՎԱՐՏԸ

- ՓԳԾ սակագների միջոցով բարձրացվել է հասանելիության աստիճանը շահագրգիռ բաժանորդների համար
- Դպրոցները և շուկայի այլ սպառողները (սակայն ոչ բնակարանները) հետաքրքրություն են արտահայտել ՓԳԾ վերաբերյալ
- Ծրագրային առավելագույն մակարդակների ապահովման դեպքում մեծ հնարավորություններ են ընձեռվել նոր ծրագրերի մշակման համար
- Ավելացել է շուկայի մասնակիցների քանակը, որոնք դիմել են վկայագրման Այովայում

ՀԱՐՑԵՐ

Բարբ Օսվալդ
ԱՀԾԽ
barb.oswalt@iub.iowa.gov

ՀԾԿԱԱ էներգետիկայի ոլորտի կարագովորող մարմինների համագործակցության ծրագիր
ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով և
Այովա նահանգի հանրային ծառայությունների խորհուրդ